

Egypte, gezien door het Oog van Horus.

Deel 3: Minya en omgeving,
van Assioet tot aan Dashur.

Egypte, gezien door het Oog van Horus.

Deel 3: Minya en omgeving,
van Assioet tot aan Dashur.

Olette Freriks en André de Ruiter

Schrijvers: Olette Freriks en André de Ruiten
Coverontwerp: SQOOP Enschede
ISBN: 9789402196498
© 2019 Olette Freriks en André de Ruiten

Voorwoord

Nadat ik een aantal keren in Egypte op rondreis ben geweest, telkens onder begeleiding van een ervaren tourleader/gids zijnde Olette Freriks, leek het mij leuk om samen met haar onze ervaringen te delen door een aantal boeken te schrijven met daarin een korte impressie van de bezienswaardigheden.

De reactie van Olette hierop was de volgende:

Ik was acht jaar toen ik een ansichtkaart kreeg van mijn oom met daarop een prachtig gekleurde muurschildering uit het Dal der Koninginnen.

Dat beeld liet mij niet meer los, mijn interesse in het oude Egypte groeide en in 1996 maakte ik mijn droom waar. Ik begon met de studie Egyptologie a la carte aan de universiteit van Leiden. Daarnaast deed ik een cursus reisleiding en in het jaar 2000 richtte ik mijn reisorganisatie “Horus reizen Egypte” op.

Naast het organiseren en begeleiden van reizen gaf ik cursussen en lezingen door het hele land, verzorgde ik lessen op basis en middelbare scholen en deed de rondleidingen in musea in binnen- en buitenland.

Sinds 2006 woon ik in Egypte, waar ik mijn activiteiten voor Horus Reizen verder heb kunnen uitbreiden. En toen André mij enige tijd geleden vroeg om hem te helpen bij het schrijven van deze serie heb ik gelijk ja gezegd.

Dit is een droom die ik allang heb, om deze kleine boekjes te maken en u zo kennis te laten maken met de enorme uitgebreide en ingewikkelde historie van Egypte.

Na dit te hebben gelezen kan dit hopelijk voor u als leidraad of als ondersteuning dienen bij het plannen van een trip naar Egypte of als naslagwerk indien u daar bent om te weten hoe zat dat ook al weer.

Om een goed beeld te kunnen schetsen heb ik voor zo ver mogelijk ook foto's toegevoegd die ikzelf tijdens mijn reizen heb kunnen maken.

De gehanteerde volgorde van de bezienswaardigheden is een mogelijke optie, maar zie het alstublieft niet als een verplichting maar als een advies.

In ieder geval veel plezier wanneer u in Egypte bent, ik kan het alleen maar aanraden want het is daar prachtig.

Met vriendelijke groeten,
André de Ruiter

NB onze contactgegevens staan vermeldt in het hoofdstuk “Enige interessante websites”, achterin dit boek.

Inleiding

In deel 3 komt Minya en zijn omgeving aan bod.

We starten vanaf Assioet en we eindigen dit deel in Dashur. Daar tussenin liggen heel veel bezienswaardigheden, sommigen welbekend anderen wat minder bekend, die allen aan bod komen, zodat u al dan niet vooraf al een keuze kunt maken of u daar wel of niet naar toe wilt gaan of welke bezichtigingen u het beste met elkaar kunt combineren.

We hebben getracht om dit in een zo logisch mogelijke volgorde te zetten, waardoor het makkelijker kiezen zal zijn.

Veel plezier bij het bekijken van al deze mooie tempels, graftombes en musea.

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Inleiding	10
Deir-El-Gabrawi.....	13
Kusai of Cusae	15
Piramide van Khui.....	16
De privégraven van Meir	19
El-Maabda	24
Tell- El-Amarna	25
De grensstèles.	27
Het Noordelijk rivierzicht paleis.	28
Het Noordelijk paleis.....	29
Het centrum van de stad.....	31
Reconstructie van Amarna	33
Het zuiden van de stad.	34
De koninklijke necropolis.	36
De privé graven.....	39
De steengroeven van koningin Teye	56
Sheikh el Said steengroeven	58
De Oude Rijks graven in Sheik el Said.....	59
Steengroeven van Hatnub.....	60
De Necropool in Deir-el-Bershja	63
Mallawi.....	70
Antinopolis of El-Sheikh Ibada	71
Hermopolis of El Ashmunein,.....	72
Tuna el-Gebel – Grenstèle van Echnaton.....	75
De vrouwe Isadora.....	77
Graf van Petosiris.....	79
Het Serapeum van de Ibissen.	81
Graven van Thoth Priesters	83
Speos Artimidos	84
Beni Hassan	85
Hebenu (Kom-el-Ahmari)	92
Akoris het moderne Tichna el-Gebel.....	93
El-Bahnasa	95
De Oxyrhynchus Papyri.....	96
Fraser Tombs.....	98
FT 1 - Nikaankh.....	99
FT 2 - Nikaankh.....	99
FT 3 – eigenaar onbekend	100
FT 4 - Inkaef.....	101
Fraser Tombs – De kapel	101

Ihnasiyyah el Medina / Heracleopolis Magna	102
Wadi Sannur grot.....	104
Meidoem piramide.....	106
Mastaba 17.....	109
Mastaba 16 van Prins Nefermaat & Prinses Itet.....	110
Mastaba 6 van Rahotep en Nofret.....	112
Prins Ranefer	114
Kom-Medinet-Gorab.....	115
Fayum.....	116
Fayum - Waterwielen.....	124
Wadi El-Rayan.....	125
Wady el-Hitan.....	128
Wadi el-Hitan museum.....	131
Steengroeven van de Widan el-Farras.....	133
Medinet el-Fayum	135
Fayum keramiek.....	137
De obelisk van Sesostris I.....	138
Dimai el Siba.....	139
Qasr el Sagha.....	140
Karanis.....	141
Medinet Madi / Narmuthis	143
Qasr Qarun tempel	147
Tebtunis (of Tebtynis)	149
Fayum Portretten.....	154
De piramide van Seila.....	155
De piramide van Sesostris II	156
Schat van el-Lahun	157
Het dorp Kahun.....	158
Piramide te Hawara van Amenemhat III	161
Koning Awibre-Hor.....	165
Piramide van Amenemhat I in El-Lisht.....	167
Piramide van Sesostris I.....	170
Mazghuna piramides	172
Enige interessante websites	176
Vervolg.....	177

Deir-El-Gabrawi

Deir El Gabrawi is een dorp in Opper-Egypte, het ligt aan de oostelijke oever van de Nijl, direct ten oosten van de stad Manfalut, in het Assioet-gouvernement.

Tijdens de 6de dynastie werden de machtige nomarchen van de 12de nome van Boven-Egypte begraven in graftomben in de buurt van Deir El Gabrawi.

Sommige van deze nomarchen hadden de titel "*Geweldige Heerser van de Abydene Nome*" en bestuurden zo een groot gebied dat zich uitstreckte van de 8ste nome (Abydos) tot de 13de nome van Boven-Egypte.

Het is opmerkelijk dat sommige scènes uit de graven van deze nomarchen, opnieuw voorkomen in het Thebaanse graf TT36, het graf van Ibi van een man met dezelfde naam uit de regering van Psammetichus I, ongeveer 1600 jaar later.

De necropolis van het Oude Rijk was bestemd voor de nomarchen van de 12de Boven-Egyptische nome. Bij benadering 100 graven werden gedocumenteerd.

De site bestaat eigenlijk uit twee afzonderlijke begraafplaatsen uit de 6de dynastie die op twee verschillende kliffen liggen.

De noordelijke ligt in de buurt van het dorp Arab el-Atiyat, de noordelijke klif genoemd en de zuidelijke klif, die om de een of andere reden zijn naam aan de hele necropolis gaf, ligt in de buurt van het dorp Deir el-Gabrawi.

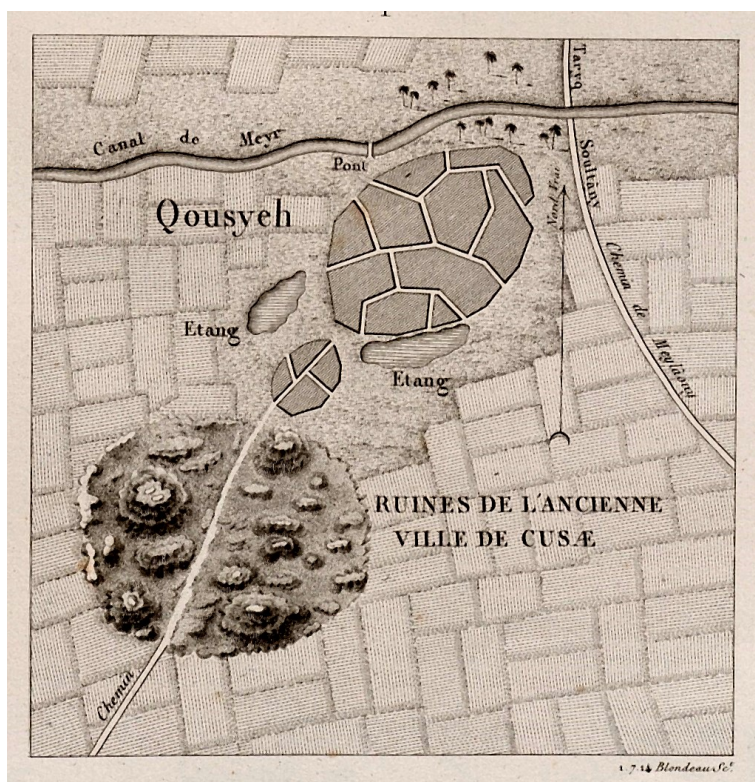
De graven zijn opmerkelijk voor de scènes van agrarische en industriële activiteiten.

Zuidelijke graven.

Graf van Aha of Ibi S08, het graf van Ibi een belangrijk document over het bestuur en het provinciale leven in de periode Merenre en de vroege regering van Pepi II. Ibi was een belangrijke gouverneur van twee nomes, nr. 8 en nr. 12 van Boven-Egypte en was waarschijnlijk verbonden aan de koninklijke familie in Abydos.

Kusai of Cusae

Oude kaart van Kusai uit de *"Description de l'Egypte"*.

Kusai of Cusae was een stad in Opper-Egypte, bij de oude Egyptenaren bekend als Qis of Kis. Tegenwoordig staat de stad bekend als El Quseyya en is gelegen aan de westelijke oever van de Nijl in het Assioet-gouvernement. Aan het begin van het bewind van de Thebaanse farao's markeerde Cusae de grens tussen het noordelijke Hyksos-rijk (15de dynastie) en het zuidelijke Thebaanse rijk (17de dynastie). Het was een cultcentrum voor Hathor en bevatte ook een necropolis, Meir, die tijdens het Middenrijk werd gebruikt voor de graven van plaatselijke aristocraten. Tijdens de 5de eeuw was de stad de nederzetting van Legio II Flavia Constantia.

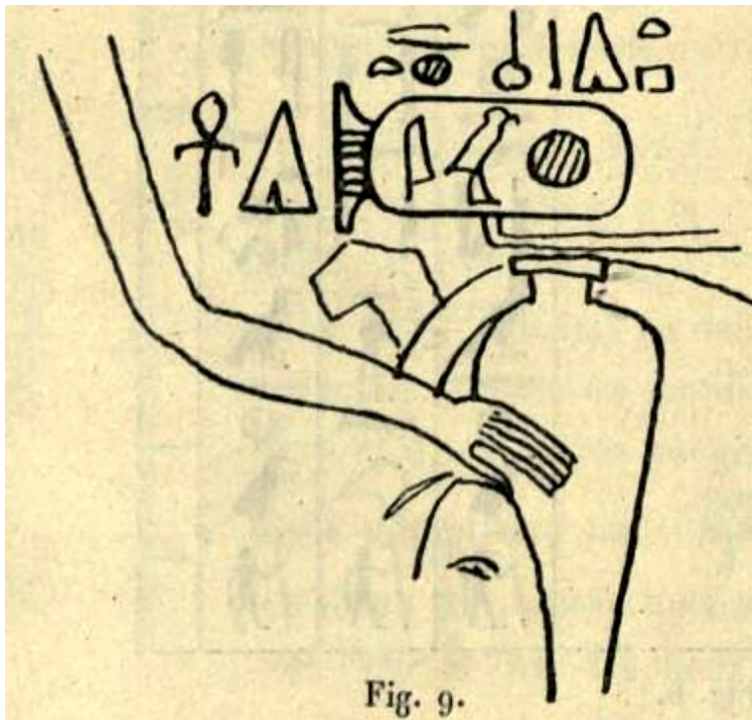
Bisdom, het bisdom Cusae was een aanhangsel van de metropool van Antinoë, de hoofdstad van de Romeinse provincie Thebaid I, Achilles werd tot bisschop van de zee door Meletius van Lycopolis gewijd. Een andere, Elias was van de 4de of 5de eeuw. Theonas namen deel aan de Tweede Raad van Constantinopel in 553. Latere bisschoppen namen de niet-Chalcedonische kant, de eerste van hen was Gregorius, die paus Johannes II (III) van Alexandrië op zijn sterfbed hielp. Niet langer een residentiële bisschop, Cusae wordt vandaag door de katholieke kerk vermeld als een titulair voorbeeld.

Piramide van Khui

De piramide van Khui dateert uit de Eerste Tussenperiode en is gelegen in de koninklijke necropolis van Dara, nabij Manfalut in Midden-Egypte, dicht bij de ingang naar de Dakhla-oase.

De piramide wordt over het algemeen toegeschreven aan Khui, die behoorde tot de 8ste dynastie of een provinciale nomarch die zichzelf koning verklaard had in een tijd waarin er geen centraal gezag was.

Cartouche van Khui, gevonden in de buurt van de piramide.

Het piramide complex van Khui had een dodentempel die gebouwd was van kleistenen en die net als de hoofdpiramide nu volledig is verwoest.

De geruïneerde piramide werd voor het eerst genoemd in 1912 door de Egyptische egyptoloog Ahmed Kamal. Later, tussen 1946 en 1948 werd het complex verkend door Raymond Weill.

Vanwege zowel de verwoeste staat van de structuur als de atypische architectuur van het gebouw, geloofde Kamal dat het een enorme mastaba was, terwijl Weill dacht dat het een piramide was.

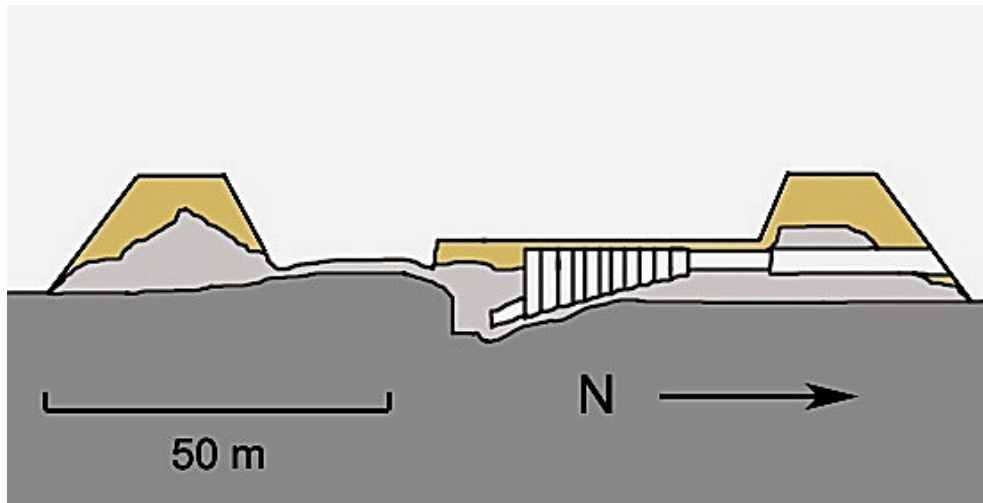
Zelfs vandaag, ondanks het feit dat het gebouw algemeen als een piramide wordt beschouwd en mogelijk een trappiramide is geweest is het niet mogelijk om met zekerheid te bepalen welk type graf het was en men kan niet uitsluiten dat het inderdaad een mastaba was .

Er is geen naam van de eigenaar gevonden op de site, opgravingen van een graf direct ten zuiden van de piramide leverden echter een stenen blok op met een reliëf met de cartouche *ḫw*erop en dat is de naam van Khui.

Het blok zou kunnen komen van de dodentempel van het piramidecomplex, waarvan mogelijk sporen zijn ontdekt ten noorden van de piramide.

Echter de identificatie van Khui als de eigenaar van het complex, hoewel algemeen aanvaard is nog steeds onbewezen.

Hieronder een schematische weergave van het complex.

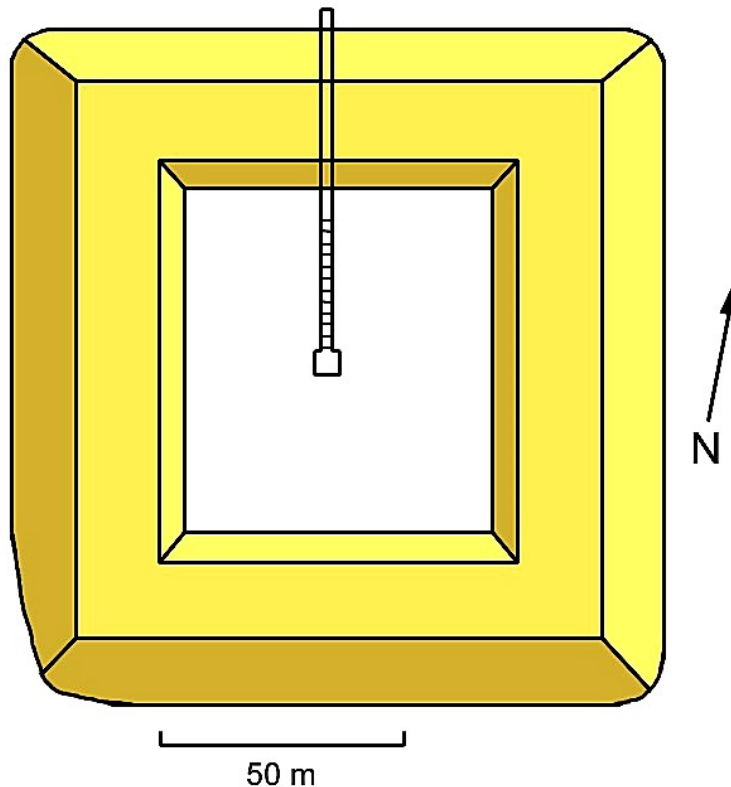

De overblijfselen van de structuur lijken op de eerste stap van een trappiramide, maar zoals hierboven is aangegeven, is het nog steeds onmogelijk om aan te nemen dat de structuur een piramide was, verder is het onduidelijk of de structuur is voltooid of niet.

Het grondplan van de hoofdstructuur is rechthoekig en meet 146 meter x 136 meter. De muren van de kleistenen piramide zijn naar binnen geheld en zijn tot 35 meter dik. Dit grote omhulsel, waarvan de hoeken zijn afgerond met een kromtestraal van 23 meter, omringd een lege binnenruimte die waarschijnlijk was gevuld met zand en grind.

Als het gebouw een echte trappiramide was geweest, zou het een basis hebben gehad die groter was dan die van de beroemde Trappiramide van Djoser, terwijl in het geval van een mastaba deze de toch al aanzienlijke hoeveelheid in omvang had overschreden van de mastaba te el-Fara'un van Shepseskaf.

Vanaf de noordkant van de constructie loopt een horizontale gang, waarvan de ingang zich op de begane grond bevindt, recht in het midden van de constructie. De gang gaat dan verder in een dalende galerij, bekleed met kalksteen, bekroond door elf bogen en versterkt met pilasters. De galerij leidt uiteindelijk naar de grafkamer, geplaatst in het midden van de basis van het gebouw.

De rechthoekige grafkamer bevindt zich 8,8 meter onder het maaiveld en meet 3,5 meter x 7 meter. De muren zijn gemaakt van ruw bewerkte kalksteenblokken, vermoedelijk afkomstig uit een nabijgelegen, oudere necropolis van de 6de dynastie. Het hypogeum werd volledig leeg gevonden tijdens de opgravingen en werd zeker leeggeroofd en bijna vernietigd in de oudheid. Bijgevolg is het onmogelijk om te zeggen of er hier iemand inderdaad was begraven.

De structuur van de grafkamer vertoont veel overeenkomsten met die van Mastaba K1 van Beit Khallaf, die dateert uit de 3de dynastie.

Aan de noordkant van het hoofdgebouw zijn de verwoeste overblijfselen van een gebouw gevonden, die mogelijk toebehoren aan een dodentempel die oorspronkelijk deel uitmaakte van het piramidecomplex.

De overblijfselen zijn echter niet voldoende om een betrouwbare reconstructie van de tempel te verkrijgen. Overblijfselen van een deel van een kleistenenmuur met bogen werden ook gevonden, maar ze lopen in een gebied dat nu onder het moderne dorp Dara ligt.

De privégraven van Meir

Deze necropolis ligt op het randje van het gecultiveerde land ongeveer 50 km ten noordwesten van de stad Assioet. En 8 km ten oosten van het moderne dorp El-Qusiya, dat in de oudheid de naam Cusae had, de necropolis van Meir behoorde tot deze stad en werd gebruikt van het Oude Rijk tot en met het Middenrijk. Hier werden de gouverneurs van de 14de Boven-Egyptische gouv begraven. Onder de helling van de met rotsen uitgehouwen graven ligt een begraafplaats die specifiek bedoeld is voor het gewone volk. De met rotsen uitgesneden graven functioneerden alleen voor de nomarchen van de stad Cusae, die een cultcentrum was voor de Egyptische godheid Hathor.

Bewijs van Hathor-aanbidding werd gevonden op inscripties op de muren van de in de rotsen uitgehouwen graven, waaronder vele vermeldingen van de priesteressen van Hathor, evenals talrijke afbeeldingen van koeien.

Het is bekend dat Meir vele graftombes uit het Middenrijk heeft. Het is ook bekend dat de graven buitengewoon gedetailleerde reliëfs hebben die dagelijkse levenstaferelen illustreren.

De graven van Meir dateren uit de 6de-12de dynastie en ze waren een belangrijke begraafplaats voor de heersers van het veertiende Nome. Toen het werd

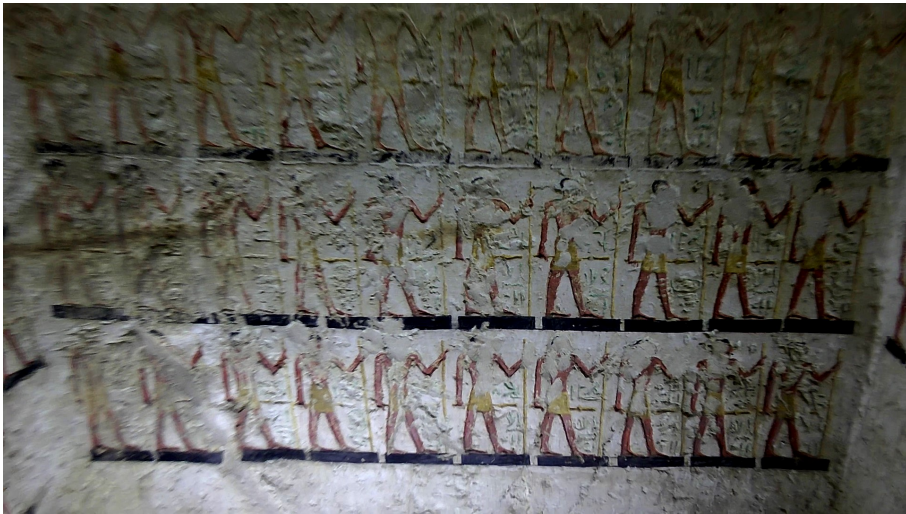
opgegraven door Aylward Blackman, werden de letters A t/m E aan de graven toegekend om de verschillende rotsgraven te herkennen.

De graven werden uitgehouwen in een heuvel en van noord naar zuid aangelegd. Deze site bevat ongeveer vijfenzeventig graven.

Graf A1: Ni'ankh-hPepy-kem, hij was gouverneur tijdens de regering van Pepi I in de 6de dynastie, de laatste van het Oude Rijk ook was hij "*Kanselier van de koning van Beneden-Egypte*" en "*Opziener van de profeten*".

In de eerste kamer die het grootste is krijgen de grafeigenaar en zijn Vrouw allerlei offers aangeboden als koeien, vogels en vis. In de westelijke muur staat een stèle afgebeeld met een offerscène in het midden.

Het graf heeft vele schachten voor andere leden van de familie.

Graf B1: Senbi is wel de bekendste van de graven in Meir.

Hij leefde gedurende de regering van Koning Amenemhat I in de 12de dynastie van het Middenrijk. Hij was "*Gouverneur en Opziener van profeten*", "*Kanselier van de Koning van Beneden-Egypte*", zoon van Ukhotep.

In zijn graf zijn vele offerscènes en ook scènes van de landbouw en productie scènes, waarvan er één een hele mooie scène is van het maken van vazen.

Ook staat er een prachtige scène afgebeeld van een jacht in de woestijn waar hij begeleid wordt door zijn honden.

Lijst van graven in de Necropolis van Meir, gemerkt met de letters A t/m E

A1. Ni'ankh-Pepy-kem, tijdens de regering van Koning Pepi I uit de 6de dynastie. Hij was opzichter van Boven-Egypte, Kanselier van de koning van Beneden-Egypte; Opziener van de profeten

A2. Pepy-ankh de jongste tijdens de regering van Pepi II in de 6de dynastie, hij was opzichter van de eendenpoel, Kanselier van de koning van Beneden-Egypte; Opziener van profeten, zoon van Ni'ankh-Pepy-kem graf A1.

A3. Ukhotep, hij leefde tijdens de regering van Koning Sesostris I. Hij was gouverneur; Opzichter van zegeldragers en was de zoon van Iam.

A4. Hefi-kem, hij leefde tijdens de 6de dynastie onder het bewind van Koning Merenre Nemtyemsaf II. Hij was opzichter van Boven-Egypte, Kanselier van de koning van Beneden-Egypte en Opziener van de profeten.

B1. Senbi, leefde tijdens de regering van Koning Amenemhat I. Hij was gouverneur, Opziener van profeten, Kanselier van de Koning van Beneden-Egypte en zoon van Ukhotep